

Pirkanmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymän ensihoidon palvelutasopäätös vuodelle 2021

Toimintaympäristö

Ensihoidon palvelutasopäätös koskee Pirkanmaa sairaanhoitopiirin alueella tapahtuvaa ja kuntayhtymän järjestämisvastuulla olevaa ensihoitoa. Tavoiteasettelu on laadittu yhdenmukaiseksi ja hyväksytty erityisvastuualueen ensihoitokeskuksen yhteistyöryhmässä terveydenhuoltolain 39 § mukaisesti.

Taulukko 1. Pirkanmaan sairaanhoitopiirin ky, perustiedot v. 2017

Väkiluku	529898 hlö (2017 lopussa)
0 – 14 vuotiaat, % väestöstä	16,2%
15 – 64, % väestöstä	62,8%
65 täyttäneet, % väestöstä	21,0%
Sairastavuusindeksi	98,9
Alueen kokonaispinta-ala (km ²)	12585 km ²
Josta vesi- tai merialueita (km ²)	2028 km ²

1. Ensihoitopalvelun järjestäminen, tuottaminen ja johtaminen palvelutasokauden aikana

1.1. Järjestäminen

Pirkanmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymä järjestää alueensa ensihoitopalvelun.

1.2 Tuottaminen

Pirkanmaan sairaanhoitopiiri tuottaa ensihoitolääkäri- ja kenttäjohtajatoiminnot alueellaan. Ensihoitolääkäripäivystyksen perusresursointi on joka päivä yksi päivystäjä ympärivuorokautisesti, yksi virka-aikainen ns. puhelinkonsulttilääkäri.

Kenttäjohtotoimintojen perusresursointi on kaksi kenttäjohtajaa ympärivuorokautisesti. Toinen kenttäjohtajista toimii tilannekeskuksen päivystäjänä, ja toinen kentällä (vaativan hoitotason ensihoitajana yksittäispotilastehtävillä, lääkintäjohtajana monipotilas- ja moniviranomaistehtävillä). Ensihoitokeskuksen lääkäreiden, kenttäjohtajien, ensihoitajien ja muun henkilöstön kustannukset sisältyvät kuntalaskutuksessa ensihoitokeskuksen kokonaiskustannuksiin. Ensihoitolääkäripäivystyksen, tietojärjestelmien aluepääkäyttötoimintojen ja muiden koko erityisvastuualuetta koskevien ensihoitokeskuksen toimintojen kustannustenjaosta sovitaan sairaanhoitopiirien kesken tarkemmin erityisvastuualueen erikoissairaanhoidon järjestämissopimuksessa.

Ambulanssitoiminnot tuotetaan monituottajamallina osin omana toimintana, yksityisten palveluntuottajien ja Pirkanmaan pelastuslaitoksen kesken. Kaikki ambulanssit ovat hoitotasolla ja valmiusaikanaan välittömässä lähtövalmiudessa. Omaa toimintaa pilotoidaan tällä sopimuskaudella Virrat-Ruovesi alueella, jossa yksikkö tuottaa alueella myös Keiturin Soten kanssa sovittuja perusterveydenhuollon ja sosiaalitoimen tehtäviä erillisen sopimuksen mukaan. Pirkanmaan pelastuslaitoksen tuottamaan ensihoitopalveluun kuuluvat ambulanssit seuraavissa kunnissa ja taajamissa: Nokia, Pirkkala, Tampere, Valkeakoski, Lempäälä, Akaa, Vesilahti, Urjala sekä Ylöjärven keskusta-alue. Urjalassa ambulanssivalmius toteutetaan pilottiluonteisesti moniviranomaisyksikkönä (ns. hybridiyksikkö) Pirkanmaan Pelastuslaitoksen tuottamana. Yksiköllä on terveystoimen osalta täysimääräinen hoitotason ambulanssin kyvykkyys, sekä pelastustoimen osalta osittainen kyvykkyys. Muut sairaanhoitopiirin kilpailutetaan yksityisten palveluntuottajien kesken. Ambulanssiresurssit ja asemapaikkakunnat vuodelle 2021 on kuvattu taulukossa 2. Ambulanssien asemoitumista voidaan tarvittaessa tarkistaa palvelutasopäätöskauden aikana. Punkalaidun kuuluu Pirkanmaan maakuntaan, mutta Varsinais-Suomen sairaanhoitopiiriin. Varsinais-Suomen sairaanhoitopiiri päättää Punkalaitumen

ambulanssin valmiusajasta. Päätös v. 2021 on 12h. Pirkanmaan sairaanhoitopiiri tuottaa toistaiseksi Punkalaitumen ambulanssitoiminnot, osana kilpailutettua toimintaa.

Pirkanmaan pelastuslaitos tuottaa sairaanhoitopiirin alueella joko itse tai sopimuspalokunnilta alihankintana ensivasteyksikkötoimintaa. Jämsässä ensivastetoiminnan tuottamisesta sovitaan Keski-Suomen pelastuslaitoksen kanssa, ja Päijänteelle kohdentuvien tehtävien osalta paikallisen järvipelastusseuran kanssa. Tuomi-Logistiikka Oy:n kanssa sovitaan kiireettömiä hoitolaitossiirtoja ajavien siirtoyksiköiden käytöstä tarvittaessa ensivasteyksikköinä.

Taulukko 2. Päivittäistoimintaan suunnitellut ambulanssit v. 2021
(24h = ympärivuorokautinen valmius, 12h = valmius klo 08-20, 8h = valmius klo 08-16)

kunta	24h	12h	8h	palveluntuottaja
Akaa	1			PiPe (Pirkanmaan pelastuslaitos)
Hämeenkyrö	1			yksityinen
Ikaalinen	1			yksityinen
Juupajoki		1		yksityinen
Jämsä	2			yksityinen
Kangasala	1		1	yksityinen
Kihniö		1		yksityinen
Kuhmoinen		1		yksityinen
Lempäälä	1			PiPe
Mänttä-Vilppula	1		1	yksityinen
Nokia	2			PiPe
Orivesi	1			yksityinen
Parkano	1			yksityinen
Pirkkala	1			PiPe
Pälkäne	1			yksityinen
Ruovesi	1			PSHP
Sastamala	2		1	yksityinen
Tampere (sis. Teivo)	7	2		PiPe
Urjala	1			PiPe (hybridiyksikkö)
Valkeakoski	1			PiPe
Vesilahti		1		PiPe
Virrat	1			PSHP
Ylöjärvi	1	1		PiPe (24h), yksityinen (12h)
yhteensä	28	7	3	

1.3 Johtaminen palvelutasokauden aikana

Sairaanhoitopiirille asetetut riskiluokkakohtaiset palvelutasotavoitteet, käytössä olevien resurssien maksimaalinen hyödyntäminen ja palvelutarpeiltaan samankaltaisten alueiden yhdenvertainen palvelu ovat ensihoitopalvelun keskeiset strategiset tavoitteet. Tavoitteiden saavuttamiseksi, johtajaylilääkäri voi päättää palvelutasokauden aikana ensihoitokeskuksen esityksestä ensihoitopalvelun rakenteisiin kohdentuvista muutoksista.

Toimialuejohtaja päättää ensihoitokeskuksen esityksestä vähäisemmistä ensihoitopalvelun rakenteen muutoksista (esim. yksikkötyypin tai toiminta-ajan muutos, yksiköiden asemoituminen ja asemapaikat).

Tays ensihoitokeskus johtaa ensihoitopalvelun päivittäistoimintaa ja toteutusta palvelutasokauden aikana.

2. Ensihoitopalvelun sisältö

Ensihoitopalvelun sisältö ja tehtävät on määritelty terveydenhuoltolaissa ja sosiaali- ja terveysministeriön asetuksessa ensihoitopalvelusta.

Ensihoitopalvelun kokonaisuuteen sisältyvät edellä kuvattujen päivittäistoiminnan ensivaste-, ambulanssi-, kenttäjohtamis- ja lääkäripäivystystoimintojen lisäksi valmiuteen, varautumiseen ja poikkeustilanteisiin liittyviä tehtäviä:

1. Välittömän TEMS-valmiuden ylläpito. TEMS:llä tarkoitetaan taktista ensihoitoa poliisin erityistilanteissa. TEMS valmius tuotetaan Pirkanmaan Pelastuslaitoksen toimesta yhdellä päivittäistoiminnan ambulanssilla, normaalin ensihoitovalmiuden ohessa. Yksikön miehitys on h+h, eli molemmat ensihoitajat ovat hoitotasolla.
2. Infektioambulanssin ja kuljetuskapselin ylläpito. Toiminnolla mahdollistetaan poikkeustilanteissa tartuntavaarallisten potilaiden kuljetukset. Yksikkö miehitetään ainoastaan erillisestä pyynnöstä.
3. Erityistilanteiden yksikkö EPI081 (sairaanhoitopiirin ja pelastustoimen yhdessä tuottamana). Yksikkö toimii ensihoidon ja pelastustoimen erityistilanteiden tukiyksikkönä, ja tuottaa lisähenkilöstöä ja erityiskalustoa monipotilas- ja moniviranomaistilanteisiin koko sairaanhoitopiirin alueella. Kyseessä ei ole ambulanssi.
4. Pirkanmaan Pelastuslaitoksen vara-ajoneuvojen EPI 0291 ja EPI 0292, sekä yksityisten palveluntuottajien omien vara-ajoneuvojen käyttö koko sairaanhoitopiirin alueella lisäyksikköinä ensihoitopalvelun odotetuissa ruuhkatilanteissa (erityispyhät ja muut ruuhkahuiput). Käytöstä lisäyksikköinä sovitaan ensihoitokeskuksen kanssa erikseen.
5. Pirkanmaan Pelastuslaitoksen lisäyksikön EPI 021 käyttö ensihoidon päivittäistoiminnan lisäresurssina silloin, kun pelastuslaitoksen kulloinenkin henkilöstötilanne sen tilapäisesti ja ilman lisäkustannuksia sallii.

3. Ensihoitohenkilöstön koulutusvaatimukset

3.1. Ensivasteyksiköt

Ensivasteyksikön henkilöstöstä vähintään yhdellä henkilöllä tulee olla ensivastetoimintaan soveltuva koulutus ja kelpoisuus.

3.2. Ambulanssit

Kaikki ambulanssit ovat tasoltaan hoitotason yksiköitä. Hoitotason ensihoidon yksikön henkilöstöltä edellytetään asetuksen ensihoitopalvelusta (585/2017) mukaista kelpoisuutta.

4. Tavoitteet tehtävien tavoittamisajosta

Erityisvastuualueen ensihoitokeskus on valmistellut yhtenäiset palvelutasotavoitteet koko erityisvastuualueelle ajoista, joissa 50% ja 90% väestöstä eri riskialuealuokissa tavoitetaan A- ja B-kiireellisissä tehtävissä. C- ja D-kiireellisten tehtävien osalta tavoitteet on määritelty valtakunnallisesti asetuksella. Tavoittamisaika lasketaan ensimmäisen ensihoitopalvelun yksikön hälytysajankohdasta siihen, kun ensimmäinen yksikkö saapuu kohteeseen.

Taulukko 3. Tavoittamisaikatavoitteet v. 2021 eri tehtäväkiireellisyys- ja riskialuealuokissa.

	A/B		C	D
	50 %	90 %	90 %	90 %
Ydintaajama	6 min	10 min	30 min	120 min
Muu taajama	8 min	16 min		
Haja-asutusalue	15 min	30 min		
Muu alue	Ei määritellä			

5. Ensihoitopalveluun kuuluvat siirtokuljetustehtävät

Ensihoitopalveluun kuuluvat terveydenhuoltolain 40 § mukaan äkillisesti sairastuneen tai vammautuneen potilaan jatkohoitoon liittyvät siirrot hoitolaitosten välillä, silloin kun potilas tarvitsee siirron aikana vaativaa ja jatkuvaa hoitoa tai seurantaa.

Hoitolaitosten väliset siirtokuljetukset, kun potilas ei tarvitse siirron aikana vaativaa ja jatkuvaa hoitoa tai seurantaa, sekä ns. aikatilaustehtävät potilaan kotoa hoitolaitokseen, eivät kuulu ensihoitopalvelun tehtäviin, ja suoritetaan siirtokuljetusjärjestelmän yksiköillä.

6. Muut ensihoitopalvelun järjestämisen kannalta tarpeelliset asiat

Kuntayhtymien rajat ylittävissä tehtävissä, sekä ensihoitopalvelun ruuhka -ja poikkeustilanteissa kuntayhtymien ensihoidon kenttäjohtajat sopivat tilannekohtaisista menettelytavoista.

Ensihoitopalvelussa noudatetaan kansallisia (Duodecim: Ensihoito-opas), ensihoitokeskuksen yhteen sovittamia ja kuntayhtymän hyväksymiä ensihoidon ohjeita.
